

167

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ZDROWIA

z dnia 15 kwietnia 1948 r.

wydane w porozumieniu z Ministrami: Administracji Publicznej, Ziemi Odzyskanych, Przemysłu i Handlu oraz Aproprowizacji o dozorze nad wyrobem i obiegiem artykułów zastępczych (surogatów) artykułów żywności i przedmiotów użytku.

Na podstawie art. 8 lit. h) rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 r. o dozorze nad artykułami żywności i przedmiotami użytku (Dz. U. R. P. Nr 36, poz. 343) zarządza się, co następuje:

§ 1. Artykuły (art.), powołane w rozporządzeniu niniejszym bez bliższego określenia, oznaczają artykuły rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 r. o dozorze nad artykułami żywności i przedmiotami użytku (Dz. U. R. P. Nr 36, poz. 343), powołane zaś paragrafy (§) — paragrafy rozporządzenia niniejszego.

§ 2. 1. Artykułem zastępczym (surogatem) w rozumieniu niniejszego rozporządzenia jest produkt, który zastępuje właściwy artykuł żywności lub przedmiot użytku pod względem wartości odżywczych bądź użytkowych lub użytkowych.

2. W razie wątpliwości, czy dany produkt jest artykułem zastępczym, rozstrzyga Minister Zdrowia na podstawie opinii Państwowego Zakładu Higieny.

§ 3. 1. Przepisom niniejszego rozporządzenia podlegają:

- 1) wyrób, sprzedaż i inne wprowadzanie w obieg artykułów zastępczych (surogatów) artykułów żywności oraz przedmiotów użytku określonych w art. 1,
- 2) opakowania artykułów zastępczych.

2. Przepisom rozporządzenia niniejszego nie podlegają artykuły zastępcze środków leczniczych.

§ 4. Kontroli władz sprawujących dozór w ramach, zakreślonych art. 18, podlegają artykuły zastępcze i ich opakowanie w pomieszczeniach, w których artykuły zastępcze są wyrabiane, przetwarzane, przechowywane, sprzedawane, lub w inny sposób wprowadzane w obieg, tudzież te pomieszczenia.

§ 5. 1. Artykuły zastępcze, wyrabiane w kraju lub sprowadzane z zagranicy, podlegają rejestracji w Ministerstwie Zdrowia i nie mogą być wprowadzane w obieg, o ile nie są zarejestrowane.

2. Artykuły zastępcze krajowe winny być zgłoszone celem wpisania do rejestru przed przystąpieniem do produkcji, a artykuły pochodzenia zagranicznego — przed wprowadzeniem ich do obiegu.

§ 6. 1. Celem wpisania do rejestru należy złożyć do Ministerstwa Zdrowia przez Państwowy Zakład Higieny lub jego filię, według właściwości dla siedziby wytwórni (firmy importującej), w 3-ch egzemplarzach podanie o rejestrację, oddzielnie dla każdego artykułu zastępczego wskazując w tym podaniu:

- a) imię i nazwisko wytwórcy (importera) oraz firmę i adres wytwórni (firmy importującej),
- b) nazwę artykułu zastępczego i zastępowanego,
- c) dane o składzie jakościowym i ilościowym oraz sposób przyrządzania artykułu zastępczego,
- d) szczegółowy opis sposobu użycia (zastosowania),
- e) cenę sprzedażną artykułu zastępczego w sprzedaży detalicznej zatwierdzoną przez właściwe władze.

2. Do podania należy dołączyć:

- a) 2 próby artykułu zastępczego w ilości wystarczającej do zbadania,
- b) 3 egzemplarze wzorów etykiet (opakowań), z jakimi artykuł zastępczy ma być wprowadzony w obieg w sprzedaży hurtowej i detalicznej oraz ewentualnych ogłoszeń i druków reklamowych,

c) dowód uiszczenia opłaty za koszty badania w wysokości oznaczonej w taryfie Państwowego Zakładu Higieny,

d) dowód zakwalifikowania przez władze dozoru pomieszczeń nowopowstającej lub zmieniającej swą siedzibę wytwórni (firmy importującej), określonych w § 4.

3. Zarejestrowany artykuł zastępczy, wprowadzony do obiegu, winien posiadać na zewnętrznym opakowaniu oprócz danych wymienionych w ust. 1 pkt a), d) i e) jeszcze napis widoczny o treści: „artykuł zastępczy (nazwa artykułu zastępowanego). Wyrób i sprzedaż dozwolona przez Ministerstwo Zdrowia za Nr rej. S... z dnia“.

4. Napisy na etykietach (opakowaniach) tudzież druki reklamowe artykułów zastępczych, krajowych lub pochodzenia zagranicznego, powinny być tylko w języku polskim.

5. W przypadku, gdy umieszczenie na opakowaniu wszystkich danych, wymienionych w ust. 3, nie jest możliwe ze względów technicznych, dane powyższe mogą być uwidocznione w skrótach.

6. Dane określone w ust. 1 pkt c) stanowią tajemnicę urzędową.

§ 7. 1. Decyzję o zarejestrowaniu lub o odmowie zarejestrowania artykułu zastępczego wydaje Minister Zdrowia na podstawie opinii Państwowego Zakładu Higieny.

2. Dokumentem stwierdzającym zarejestrowanie artykułu zastępczego jest „dowód rejestracyjny“, wydany przez Ministerstwo Zdrowia.

§ 8. 1. Zmiany danych, o których mowa w § 6 ust. 1 pkt d) i e), ust. 2 pkt b) i d), winny być zgłoszone do Ministerstwa Zdrowia za pośrednictwem Państwowego Zakładu Higieny lub jego filii według terytorialnej właściwości.

2. W razie zmiany danych wymienionych w § 6 ust. 1 pkt a), b) i c) wytwórca (importer) składa nowe podanie o rejestrację i odpowiednie załączniki spośród wymienionych w § 6 ust. 2.

3. O ile ze względu na wymagania rynku zagranicznego wytwórca zarejestrowanego artykułu zastępczego zamierza wprowadzić zmianę dotyczącą danych, o których mowa w § 6 ust. 1 pkt b), d) i e) lub w ust. 2 pkt b), obowiązany jest, przed rozpoczęciem produkcji przeznaczonej na eksport, wystąpić do Ministerstwa Zdrowia, za pośrednictwem Państwowego Zakładu Higieny lub jego filii (według właściwości), o wydanie odpowiedniego zezwolenia. W zezwoleniu tym Mini-

sterstwo Zdrowia w porozumieniu z Ministerstwem Przemysłu i Handlu określi warunki produkcji artykułu zastępczego przeznaczonego na eksport.

§ 9. Osoba (firma), na której nazwisko artykuł zastępczy został zarejestrowany, obowiązana jest przedłożyć Ministerstwu Zdrowia, za pośrednictwem Państwowego Zakładu Higieny lub jego filii (według właściwości), 20 egzemplarzy etykiet i opakowań oraz ewentualnych ogłoszeń i reklam odpowiadających wzorowi zatwierdzonemu.

§ 10. 1. Artykuł zastępczy znajdujący się w obiegu zostaje skreślony z rejestru, o ile zostanie stwierdzone, że:

a) posiada skład niezgodny z danymi zgłoszonymi stosownie do § 6 ust. 1 pkt c,

b) posiada etykietę i opakowanie niezgodne z zatwierdzonymi przez Ministerstwo Zdrowia.

2. Skreślenie artykułu zastępczego z rejestru może nastąpić:

a) w razie reklamowania go przez wytwórcę (importera) w sposób niedozwolony (§ 11),

b) w razie uchybienia przez wytwórcę (importera) obowiązkowi określonemu w § 8 ust. 1, § 9 lub innym obowiązkom wynikającym z niniejszego rozporządzenia, z wyjątkiem uchybień wymienionych w ust. 1.

§ 11. Reklamy artykułów zastępczych, ogłoszone w jakiegokolwiek bądź formie (w czasopiśmie, w drukach, przez wyświetlanie itp.), nie mogą zawierać danych mogących wprowadzić w błąd co do czasu, miejsca lub sposobu wyrobu, a także co do pochodzenia, składu, własności, jakości i wartości odżywczej, użytkowej lub użytkowej oraz działania artykułu zastępczego.

§ 12. 1. Do czynności związanych z wyrobem, sprzedażą i innym wprowadzeniem w obieg artykułów zastępczych artykułów żywności nie mogą być dopuszczone osoby, dotknięte jedną z chorób wymienionych w art. 2 pkt 1—30 ustawy z dnia 21 lutego 1935 r. o zapobieganiu chorobom zakaźnym i ich zwalczaniu (Dz. U. R. P. Nr 27, poz. 198) albo inną chorobą zaraźliwą lub odrażającą chorobą skórną. Osoby zajęte przy czynnościach związanych z wyrobem i wprowadzeniem w obieg artykułów zastępczych artykułów żywności powinny zachować należyłą czystość.

2. Wyrób artykułów zastępczych artykułów żywności powinien się odbywać w pomieszczeniach suchych, widnych, należycie przewietrzanych i utrzymywanych w należytej czystości. Pomieszczenia te nie mogą być częścią lokalu miesz-

kalnego ani też łączyć się bezpośrednio z takim lokalem.

3. Poza wymaganiami, o których mowa w ust. 1 i 2, wyrób, sprzedaż i inne wprowadzanie w obieg artykułów zastępczych artykułów żywności winny pod względem sanitarnym i higienicznym czynić zadość przepisom dla odpowiednich zastępowanych artykułów żywności.

§ 13. 1. Sprzedaż hurtowa i detaliczna artykułów zastępczych artykułów żywności odbywać się może wyłącznie w opakowaniu wytwórni.

2. W zakładach, w których artykuły wymienione w ust. 1 sprzedawane są bez opakowania do spożycia na miejscu, artykuły te powinny być przechowywane wyłącznie w opakowaniu wytwórni.

3. Utrzymujący zakłady, określone w ust. 2, obowiązani są przed sprzedażą artykułu zastępczego poinformować konsumenta o charakterze tego produktu.

§ 14. Zabrania się używać do wyrobu artykułów zastępczych związków należących do kategorii trujących lub gwałtownie działających, jeżeli przez to użycie artykułów zastępczych zgodnie z ich przeznaczeniem może szkodliwie oddziaływać na zdrowie ludzkie.

§ 15. 1. Do barwienia artykułów zastępczych oraz materiałów służących do opakowania artykułów zastępczych mogą być używane jedynie barwniki przewidziane w przepisach o barwieniu artykułów żywności i przedmiotów użytku.

2. Nie mogą być barwione papier i inne materiały służące do bezpośredniego opakowania artykułów zastępczych artykułów żywności.

§ 16. 1. Zabrania się wyrobu, sprzedaży oraz innego wprowadzenia w obieg artykułów zastępczych nie odpowiadających przepisom rozporządzenia niniejszego, a w szczególności:

- 1) szkodliwych dla zdrowia lub zepsutych, przy czym przepisy art. 2 i 3 stosuje się odpowiednio do artykułów zastępczych,
- 2) posiadających skład lub sposób przyrządzania niezgodny z danymi zgłoszonymi przy rejestracji,
- 3) jeżeli tekst etykiet, opakowań lub reklam zawiera dane mogące wprowadzić nabywców w błąd co do wartości odżywczej, użytkowej lub użytkowej danego artykułu.

2. Artykuły zastępcze wymienione w ust 1

pkt 1 i 2 powinny być przez organ dozoru zajęte, a w razie potrzeby natychmiastowego usunięcia ich z obiegu, ze względu na ich szkodliwość dla zdrowia, powinny ulec zniszczeniu, zarządzonemu przez właściwą władzę dozoru.

3. Artykuły zastępcze wymienione w ust. 1 pkt 3 powinny być zajęte aż do chwili zmiany etykiet, opakowań lub reklam.

§ 17. 1. Artykuły zastępcze krajowe lub pochodzenia zagranicznego już znajdujące się w obiegu, a zarejestrowane w myśl obowiązujących przepisów przed dniem 1 września 1939 r., podlegają ponownej rejestracji w trybie określonym w § 6.

2. Artykuły zastępcze, wymienione w ust. 1, należy zgłosić do ponownej rejestracji w ciągu trzech miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszego rozporządzenia.

3. W podaniu o ponowną rejestrację artykułu zastępczego poza danymi, o których mowa w § 6 ust. 1, należy również wskazać dowody dokonanej poprzednio rejestracji.

§ 18. 1. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

2. Równocześnie w myśl art. 50 ust. 3 tracą moc obowiązującą przepisy dotyczące artykułów zastępczych artykułów żywności i przedmiotów użytku, sprzeczne z niniejszym rozporządzeniem, a w szczególności: dekret z dnia 7 lutego 1919 r. o nadzorze nad wyrobem i sprzedażą artykułów zastępczych — surogatów produktów spożywczych i przedmiotów użytku publicznego (Dz. U. R. P. Nr 14, poz. 161).

Minister Zdrowia:

Tadeusz Michejda

Minister Administracji Publicznej:

Edward Osóbka-Morawski

Minister Ziem Odzyskanych:

w z. Józef Dubiel

Minister Przemysłu i Handlu:

w z. Eugeniusz Szyr

Minister Apropowizacji:

Włodzimierz Lechowicz